

Samenvatting voor gemeenten

Bewegingsruimte bij urgente noden

Onderzoek naar de betekenis van giften en renteloze leningen van SUN-noodhulpbureaus

SUN-noodhulpbureaus zijn een relevante aanvulling op gemeentelijke regelingen voor mensen met urgente noden. Het onderzoek dat de Vrije Universiteit in Amsterdam deed in opdracht van SUN Nederland schetst hoe SUN-noodhulpbureaus functioneren binnen een publiek-privaat samenwerkingsmodel en wat hun toegevoegde waarde is volgens gemeenten, donateurs, hulp- en dienstverleners en mensen met urgente noden. De noodhulpbureaus bieden gemeenten een extra vangnet en de mogelijkheid om flexibel en snel hulp te bieden (als het moet binnen 24 uur), terwijl ze tegelijkertijd inzichten verschaffen om het gemeentelijk beleid te optimaliseren via het Datadashboard Urgente Noden.

Noodhulp als aanvulling op gemeentelijke regelingen

Gemeentelijke regelingen zijn vaak gebonden aan wettelijke kaders en bureaucratische processen. SUN-noodhulpbureaus vullen deze regelingen aan door flexibel maatwerk te bieden in situaties waarin bestaande voorzieningen (waaronder ook eventuele gemeentelijke maatwerkbudgetten) niet toereikend, niet tijdig of helemaal niet beschikbaar zijn. Ze richten zich specifiek op urgente noden die een directe oplossing vereisen. Deze aanvullende rol is van belang in het bieden van perspectief en menselijke waardigheid of het voorkomen van grotere maatschappelijke problemen, zoals huisuitzettingen of sociale uitsluiting.

De kracht van publiek-private samenwerking

Het SUN-model is gebaseerd op een tripartiete samenwerking tussen gemeenten, donateurs en hulp- en dienstverleners. Binnen dit model dragen gemeenten bij aan de operationele kosten van de noodhulpbureaus, terwijl donateurs zorgen voor het budget voor giften en renteloze leningen. Hulp- en dienstverleners dienen namens hun cliënten de noodhulpaanvraag in en fungeren als de schakel tussen de inwoner met urgente nood en het noodhulpbureau.

Dit model biedt gemeenten de mogelijkheid om hun middelen doelgerichter in te zetten en een breder vangnet te creëren voor alle inwoners. Door samen te werken met een SUN-noodhulpbureau, kan een gemeente profiteren van de expertise, de inzichten en het netwerk van deze organisatie, hetgeen leidt tot een optimalisatie van gemeentelijk (minima/armoede)beleid.

Het effect van SUN-noodhulp(bureaus)

Het onderzoek benadrukt drie belangrijke manieren waarop SUN-noodhulpbureaus een verschil maken:

1. **Verzachten:** giften en renteloze leningen bieden directe verlichting in noodsituaties, zoals het schenken van een wasmachine, eten of een fiets. Dit geeft begunstigden ademruimte om andere problemen aan te pakken en de ruimte om open te staan voor hulpverlening.
2. **Stabiliseren:** financiële steun voorkomt verdere escalatie van problemen, zoals huisuitzetting door olopende schulden of afsluiting van nutsvoorzieningen. Dit helpt begunstigden om hun situatie te stabiliseren en voorkomt dat zij verder afglijden.
3. **Doorbreken:** noodhulp kan ook negatieve situaties doorbreken. Het wegnemen van urgente noden kan mensen de kans bieden om een doorbraak te bereiken, bijvoorbeeld doordat zij een woning kunnen betrekken, werk vinden of een opleiding afmaken.

Het effect van deze ondersteuning is niet alleen voelbaar voor de inwoners met urgente noden, maar ook voor gemeenten, omdat zij zich verzekerd weten van een extra vangnet voor inwoners. Daarnaast

Samenvatting voor gemeenten

hebben de noodhulpbureaus een belangrijke doorverwijsfunctie naar bestaande regelingen, fungeren zij als kennisbank over lokale voorzieningen en vervullen zij een één loket functie.

Flexibiliteit en maatwerk in hulpverlening

Een groot voordeel van SUN-noodhulpbureaus is hun vermogen om flexibel en op maat te opereren. Ze wegen elke casus individueel en kunnen binnen 24 uur financiële steun bieden als de situatie dat vereist. Dit maakt het mogelijk om snel in te spelen op urgente noodsituaties.

Daarnaast kunnen noodhulpbureaus hun aanpak aanpassen aan de lokale context. Sommige noodhulpbureaus bieden bijvoorbeeld aanvullende hulp in de vorm van supermarktbonnen, noodpotten voor kleinere uitgaven of faciliteren ook het gemeentelijk maatwerkbudget of een alternatief (crisis)fonds. Dit soort oplossingen sluit nauw aan bij de specifieke behoeften van gemeenten en hun inwoners en vergroot de effectiviteit van de hulp- en dienstverlening.

Beleidsinput en gegevensdeling

SUN-noodhulpbureaus genereren via gedane aanvragen en alle contacten met het veld waardevolle inzichten die gemeenten kunnen gebruiken voor beleidsontwikkeling. Door hun directe betrokkenheid bij urgente noodsituaties hebben de noodhulpbureaus een unieke kijk op de aard en omvang van urgente noden, armoede en schulden in hun werkgebied. Deze inzichten kunnen gemeenten helpen om hun beleid te optimaliseren. Daarnaast werken veel bureaus met het Datadashboard Urgente Noden, een online platform dat gedetailleerde gegevens verzamelt over de ingediende aanvragen. De inzichten uit dit Dashboard kunnen ingezet worden voor het monitoren van trends en het optimaliseren van gemeentelijk beleid.

Door gemeenten genoemde voordelen

De samenwerking met SUN-noodhulpbureaus biedt gemeenten meerdere voordelen:

- **Kostenbesparing:** door het voorkomen van escalaties, zoals huisuitzettingen en schuldsaneringen, bespaart de gemeente maatschappelijke kosten.
- **Extra vangnet:** SUN-bureaus bieden een laagdrempelige en snelle aanvulling op bestaande regelingen, waardoor hulp sneller en effectiever wordt geboden via een extra vangnet.
- **Lokale betrokkenheid:** de noodhulpbureaus zijn onafhankelijk, ingebed in de lokale gemeenschap en werken nauw samen met andere organisaties, wat hun slagkracht en relevantie vergroot.
- **Input voor beleid:** door het bereik van inwoners en de inzichten die ontstaan via gedane aanvragen kan het noodhulpbureau input voor optimalisatie van het beleid leveren.
- **Doorverwijs en één loket functie:** een noodhulpbureau verwijst door naar bestaande voorzieningen en draagt op die manier bij aan betere benutting ervan. Ook fungeert het als kenniscentrum en één vindplaats (knooppunt) van alle bestaande lokale voorzieningen.

Conclusies

Het onderzoek wijst uit dat SUN-noodhulpbureaus een waardevolle partner zijn voor gemeenten in de aanpak van armoede en schulden. Ze bieden niet alleen snelle en flexibele hulp, maar leveren ook inzichten en expertise die gemeenten kunnen benutten om hun beleid te verbeteren. Het SUN-model toont aan dat publiek-private samenwerking effectief kan zijn in het aanpakken van urgente noden. Gemeenten die nog geen samenwerking hebben met een SUN-noodhulpbureau, worden aangemoedigd om deze mogelijkheid te verkennen. Voor gemeenten waar al een noodhulpbureau actief is, biedt het onderzoek handvatten om de samenwerking verder te verdiepen en uit te breiden. Dit draagt bij aan een effectievere bestrijding van urgente noden en een betere ondersteuning van de meest kwetsbare inwoners.

Download het onderzoeksrapport via www.sunnederland.nl/onderzoekbetekenissunnoodhulp